
Voluntariat

Barcelona, setembre 2014. Revisat i actualitzat: febrer 2020

Pla de voluntariat

Marc institucional

Fundació Privada Viarany La **Fundació Privada Viarany**, promoguda per la Institució Teresiana, neix com a espai de diàleg entre persones i grups compromesos en la construcció de la vida quotidiana on es posen en joc els valors, on s'accepten els seus reptes, on es demanen respostes i on es construeix la història.

Des d'aquesta perspectiva, la **Fundació Privada Viarany** treballa per a generar processos que facin possible una ciutadania oberta als diferents sistemes de valors, amb consciència crítica, amb tarannà solidari i amb obertura compromesa al món, especialment a les realitats socials i culturals amb mancances bàsiques per al desenvolupament integral de les persones que en formen part.

L'acció educativa, la intervenció sociocultural, el suport a la família i la mediació cultural són, entre d'altres, els seus camps específics d'actuació, tots ells viscuts des d'una concepció transcendent de la vida i de les persones.

La **Fundació Privada Viarany** està enregistrada amb el número 2128 al registre de fundacions del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Ideari En l'ideari consta de tres pilars bàsics que fonamenten de forma transversal i en diàleg constant, les programacions, els projectes i els espais:

- La realitat social: compromís per la recerca de la justícia social, des de l'acció i la reflexió continuada, obrint àmbits de participació comunitària.
- La cultura: promoció d'una forma d'entendre's com a poble plural, integrador de diferents cultures i hereu d'una història i d'un patrimoni.

- La dimensió transcendent: obertura a la dimensió que va més enllà de l'ésser humà, facilitant el diàleg entre les diferents formes d'entendre i viure la relació amb aquest transcendent.

Voluntariat

Definicions Conjunt de persones vinculades a una entitat sense ànim de lucre que treballen amb les persones i per les persones, amb l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida.

Des dels seus inicis, primer com a associació i després com a Fundació, amb la creació del Centre Passatge el 1971, s'ha organitzat amb voluntariat. La seva evolució i continuïtat ha estat possible gràcies al compromís d'aquestes persones, que han ofert el seu saber fer i saber estar perquè han cregut en el projecte.

“El voluntariat, principalment, és el conjunt de persones que efectuen una prestació voluntària i lliure de serveis cívics o socials, sense contraprestació econòmica, dins el marc d'una organització estable i democràtica que comporti un compromís d'actuació a favor de la societat i de la persona” (Llei 25/1/1991, de 13 de desembre).

- Àmbits**
- **Social.** Intervenció amb infància i adolescència en risc d'exclusió social, acompanyament en la formació de persones adultes, majoritàriament migrades...
  - **Cultural.** Formació continua interdisciplinària i intergeneracional, reflexió cultural, coneixement del patrimoni artístic, arquitectònic i popular, obertura a la interculturalitat, foment d'iniciatives d'intercanvi cultural...
  - **Comunitari.** Comunitat d'experiència creient, espais comunitaris d'intercanvi...

Entitat de voluntariat La persona voluntària és un motor per la transformació de la societat, és una forma de participació cívica. Així es poden promoure canvis. La persona en tant que voluntària té una implicació més lliure, creativa i d'implicació sociopolítica. El voluntariat col·labora a l'organització interna de projectes, per tant aquests poden ser molt més eficaços perquè l'acció es multiplica en les seves persones.

El voluntariat pren sentit quan funciona en el marc d'una entitat ja que l'acció voluntària col·lectiva va dirigida a una millora comunitària de la societat.

L'experiència ens diu que els voluntaris i voluntàries aporten:

- Respostes creatives i lliures a les necessitats de l'entorn.
- Visió de la realitat social.
- Solidesa del projecte perquè hi creuen.
- Credibilitat de l'entitat i dels propis projectes.

L'entitat pot facilitar l'oportunitat a la persona de:

- Militància i compromís més enllà dels propis interessos.
- Vinculació gratuïta a un projecte.
- Implicació de la persona.

Recepció de compensació moral i de formació.

Perfil del voluntariat El voluntari/a és una persona solidària; compromesa amb la realitat social i cultural que l'envolta; que viu la diferència com a possibilitat i riquesa; amb capacitat crítica, d'adaptació, d'escolta i de diàleg, d'entendre les característiques del col·lectiu on incidirà, de treballar en equip; oberta al transcendent; que viu la creativitat cultural com a identitat; inquieta per la formació continuada; que gaudeix aprenent; i oberta al canvi i a la innovació.

Marc organitzatiu

Responsables generals El funcionament general i administratiu és responsabilitat del Patronat i Responsable de Projectes de la Fundació, que tenen cura de la coordinació i funcionament de projectes i iniciatives. Tots els càrrecs del Patronat són no remunerats.

Coordinació i/o direcció de cada projecte o espai La coordinació i/o direcció de cadascun dels projectes, serveis, centres o espais de la Fundació són persones de confiança, en alguns casos voluntàries, en d'altres contractades, nomenades pel Patronat, que es responsabilitzen de la gestió ordinària i/o educativa, la organització i els recursos de cadascun dels projectes, serveis, centres o espais que se'ls hi ha encomanat. Rendeixen comptes al Patronat de la seva gestió.

Coordinació del voluntariat La coordinació del voluntariat recau en una persona que estableix els canals de comunicació i participació entre el voluntariat, responsables de centres o activitats i professionals, i és l'última responsable del procés d'incorporació i vinculació de cada persona voluntària. La coordinació demana col·laboracions i coordina accions puntuals amb el voluntariat.

Seccions i grups de treball

Infància, adolescència i joventut Suport a l'escolarització i a l'aprenentatge, socialització per a infants i adolescents. Suport psicològic a infants i famílies. Acompanyament educatiu per al reforç acadèmic. Espai jove.

Persones adultes Formació instrumental bàsica, formació lingüística, continuada, tallers, cursos, seminaris i conferències. Convivència, interculturalitat i interreligiositat. Activitats socioculturals i sociocomunitàries, accions formatives de caire general i interdisciplinar.

Model participatiu

És el marc que permet conèixer el procés d'incorporació a alguna de les activitats o projectes del voluntariat.

Comunicació i captació Invitació cordial i amable a la participació a un projecte d'acció. Això es fa mitjançant:

- Mailing
- Webs específiques
- Bancs de voluntaris
- Punts informatius
- Escoles, instituts i facultats

Selecció i incorporació Un cop el possible nou voluntari/a es posa en contacte es concerta una entrevista amb dos objectius: presentar-li el projecte, els seus objectius i les possibles col·laboracions des del voluntariat; i que la persona voluntària manifesti els seus interessos, capacitats, necessitats ... a fi de trobar la tasca més adient segons el seu perfil. S'omplirà una fitxa de dades del candidat/a; així mateix, es lliurarà la de carta de compromís de voluntariat per al coneixement dels seus drets i deures. Després d'aquesta entrevista, si s'arriba a un acord, la persona voluntària s'incorporarà de forma gradual a l'activitat acordada, plenament o primer observant, segons el que sigui millor pel voluntari i pel projecte.

Es signarà un compromís entre la Fundació i el voluntari/a en el qual es fixen per escrit els drets i deures d'ambdues parts. En aquest compromís consta la data d'inici i, en el seu moment, la de finalització.

Aquest document signat en doble original, és la garantia de la cobertura de l'assegurança pel voluntari/a.

Acompanyament Periòdicament se celebren trobades de voluntariats per a presentació i millora dels objectius i el coneixement entre les persones participants; així com per plantejar i fer seguiment d'objectius i accions de cada projecte, intercanvi d'experiències i formació específica segons el camp de voluntariat.

Es vetllarà pel bon funcionament dels grups de voluntariat, tant pel que fa a la intervenció directa com pel que fa a l'organització interna.

En qualsevol moment, la persona voluntària pot dialogar amb la persona coordinadora del voluntariat, o qualsevol responsable, per aclarir dubtes, fer suggeriments, plantejar i resoldre conflictes

Avaluació Els mecanismes d'avaluació del projecte són qualitius i quantitius. Els indicadors d'avaluació fan referència als objectius de cada projecte els quals han estat plantejats a principi de curs, juntament amb la programació.

S'avaluarà amb qüestionaris que tindran en compte:

- satisfacció de cada voluntari
- dades quantitatives de cada projecte
- grau d'assoliment dels objectius de cada projecte
- grau de realització de les accions de cada projecte
- projecció de futur

Formació La formació és una eina fonamental pel bon funcionament del programa de voluntariat, ja que possibilita una tasca voluntària de qualitat. Un procés de formació acurat i coherent, procura que la persona desenvolupi les seves capacitats per dur a terme la tasca, tant a nivell general com específic.

Formació inicial A les persones que inicien un compromís com a voluntàries, s'ofereix una formació inicial i de caire general sobre temes relacionats amb el voluntariat, les seves accions i implicacions i la relació amb els beneficiaris directes de les seves intervencions.

Formació específica i continuada Segons el camp d'intervenció de la persona voluntària, s'ofereixen diferents ocasions de formació per millorar la intervenció. Aquesta formació es programa segons les necessitats detectades entre les persones compromeses en els diferents projectes, tant voluntàries com remunerades.

Comunicació En una tasca voluntària dins una entitat, la comunicació és fonamental en tots els aspectes i sobrepassa l'àmbit estrictament personal i afecta a l'organització i al treball que es duu a terme. De com sigui la comunicació depenen les relacions entre les persones voluntàries entre sí, la seva forma d'abordar el projecte col·lectiu, de resoldre els possibles conflictes que apareguin en el dia a dia, etc.

Els processos de comunicació necessiten ser atesos i reforçats si es vol aconseguir que la nostra organització i la tasca que estem duent a terme siguin satisfactoris. Per a això cada persona és important, tant a l'hora de generar temes a comunicar com a l'hora de respondre i aportar.

Tot sistema de comunicació té els seus punts febles, per això ens cal l'esforç de tothom per corregir-ne els errors i, sobretot, per no deixar-se portar per la inèrcia de la rutina, sinó més aviat enriquir i afavorir el quotidià.

- Comunicació interna** La comunicació interna passa per tres nivells:
- comunicació relativa a les persones compromeses en el projecte concret que es desenvolupa, tant persones remunerades com voluntàries
  - comunicació relativa a la tasca concreta i al projecte específic en què s'està compromès/a
  - comunicació relativa a l'organització tant del projecte específic com del funcionament general de la Fundació
- Per assolir un grau eficaç de comunicació per qualsevol dels tres aspectes abans esmentats, hi ha les següents vies:
- S'afavoreixen les reunions no només informatives sinó de treball per coordinar calendaris, resoldre conflictes o perfilar estils d'actuació que millorin la tasca de tots plegats.
  - Mitjans electrònics i xarxes socials: Whatsapp, web, correu electrònic informatiu i/o consultius a totes les persones que hi col·laboren.
  - Adreces electròniques públiques per qualsevol consulta, comentari, pregunta o suggeriment hi ha diverses adreces personalitzades segons les tasques dels responsables de diferents àrees organitzatives.
  - Via presencial: les persones encarregades de la direcció i coordinació de les activitats estan en tot moment disponibles per atendre les necessitats de les persones voluntàries en relació a la tasca que duen a terme, la relació amb l'equip i les persones beneficiàries de la seva intervenció.

Comunicació externa La comunicació externa manté el vincle amb el que passa al nostre voltant, en la nostra ciutat. En un món que avança tan ràpid i que varia tan sovint els seus paràmetres de relació entre les persones i entre les entitats, ens cal un mitjà eficaç que esdevingui una via d'anada i tornada d'informació. També compleix l'objectiu de donar elements nous a les persones que estan a la recerca d'entorns per desenvolupar la seva tasca voluntària. La imatge que transmetem consolida els projectes de la Fundació i augmenta la nostra esfera comunitària.

Pla de Formació del Voluntariat

Presentació

En les planes que teniu a continuació trobareu el Pla de Formació del Voluntariat de la Fundació Privada Viarany. Ha sorgit de la reflexió de les necessitats detectades, volent ser útil i realista, segons la situació actual de la Fundació.

El Pla de Formació pretén ser una eina viva que ens impliqui i que promogui entre tots la formació i la comunicació.

Finalitats

- Afavorir espais per l'intercanvi d'experiències, crear de vincles i facilitar les vies de comunicació i trobada entre els voluntaris/es de diferents projectes, espais i centres de la Fundació.
- Dissenyar un itinerari progressiu que ofereixi elements i eines que ajudin a identificar-se amb el perfil de la persona voluntària.
- Impulsar la renovació de l'acció socioeducativa.
- Establir els mitjans i les metodologies adients per realitzar amb eficàcia aquesta tasca formativa.

Per poder portar això endavant, s'han tingut en compte els següents punts:

- Necessitats i expectatives de les persones voluntàries.
- El tipus de destinataris a qui va adreçat, tenint present els diferents tipus de persones voluntàries.

Les aportacions, indicacions i necessitats que arribin de les mateixes persones voluntàries.

Capacitats

El pla de formació presenta les capacitats que haurien d'assolir les persones voluntàries.

- Maduresa Humana**
- Equilibri afectiu.
  - Relacions educatives amb un estil proper i acollidor.
  - Treball en equip.
  - Integrar-se activament en la dinàmica col·lectiva (comunitària).
  - Coherència personal.
  - Sensibilitat pels valors socials.
  - Disponibilitat per a la formació permanent.

- Competència educativa**
- Motivació vocacional i positiva.
  - Obertura a l'intercanvi intergeneracional.
  - Coneixement de la realitat on es realitza l'acció voluntària.

- Identitat institucional**
- Coneixement de l'ideari.
  - Promoure la dignitat de la persona a través de l'educació i la cultura.
  - Obertura a l'experiència intercultural.
  - Obertura a la dimensió transcendent.

Modalitats de formació

Durant el període en què una persona voluntària està desenvolupant la seva tasca és essencial que segueixi un procés de formació que tingui en compte la formació ja adquirida, l'edat i el temps que porta fent voluntariat a la Fundació o en altres entitats.

En aquest Pla de Formació, aquest procés el trobem dividit en tres blocs o etapes diferents i graduals.

Formació inicial

Aquesta formació està destinada a donar a conèixer els aspectes més bàsics del funcionament de treball i de la identitat.

Per a persones voluntàries de primer o segon any de voluntariat.

Trobada inicial, Curs d'iniciació al voluntariat (tema participació).

Formació bàsica

Formació destinada a capacitar les persones voluntàries per a realitzar una tasca concreta dins de la Fundació i dels seus projectes.

També es contempla la formació a mida. Per exemple: metodologies, tècniques d'estudi, didàctica de les llengües, fonts de finançament, gestió i comunicació, etc. infància en risc, resolució de conflictes, emocions.

Formació permanent S'ofereix a aquelles persones voluntàries que porten un cert temps. Per exemple: tècniques de comunicació assertiva, participació ciutadana, estudi de casos; monogràfics/taules rodones sobre temes com: el sistema educatiu, la interculturalitat, la interreligiositat, la llei d'estrangeria, nous models de famílies, etc.

Aquestes etapes del procés de formació de la persona voluntària, es troben dividides segons l'agent formatiu que sigui l'encarregat de portar-la endavant.

- Entitats on la Fundació està federada i que recolzen en temes de formació, entre d'altres.
- Formació pròpia de la Fundació o de cadascun dels seus centres o espais. Cadascun d'aquests s'encarregarà de fer un itinerari formatiu per a les persones voluntàries, aprofitant per portar-lo a terme les diferents reunions previstes o programades, així com en altres moments específicament formatius.
- De forma personal: formació que cada persona farà individualment, ja sigui mitjançant un curs o alguna publicació concreta.

Avaluació

L'avaluació d'aquest Pla de formació es farà en diferents moments al llarg del seu desplegament.

Accions formatives concretes Cada acció formativa s'avaluarà un cop hagi finalitzat. Per una part seran els mateixos participants qui l'avaluaran. L'objectiu d'aquesta avaluació serà anar adequant cadascuna de les accions formatives a les necessitats i interessos expressats bàsicament pels voluntaris i voluntàries. I per altra banda es proposarà una guia d'avaluació per als experts o grups que hagin animat l'activitat de formació per valorar el disseny, la realització i el resultat obtingut.

Valoració anual L'equip de coordinació i/o direcció de cadascun dels centres o espais de la Fundació avaluarà la tasca formativa realitzada al llarg de tot l'any. L'objectiu primordial d'aquesta avaluació serà fer una valoració global per adequar, si s'escau, la proposta formativa del curs següent. Per fer-ho es demanarà al col·lectiu de persones voluntàries la seva valoració en referència als resultats pràctics de la formació seguida.

Fundació Privada Viarany
C/Cardenal Tedeschini, 72
08027 Barcelona
Tels. 933.401.199 – 663.424.011
www.fundacioviarany.org
fpv@fundacioviarany.org